

عنوان مقاله:

قیمت گذاری بنزین و پیامدهای آن بر فقر مطلق و نسبی خانوارهای شهری ایران

محل انتشار:

مجله سیاست گذاری اقتصادی، دوره 15، شماره 29 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 39

نویسندگان:

علی اصغر سالم - دانشیار گروه اقتصاد نظری، دانشکده اقتصاد، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

سیاب ممی پور - دانشیار گروه اقتصاد منابع و انرژی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

معصومه عزیزخانی - کارشناسی ارشد اقتصاد انرژی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

تخصیص حجم وسیع یارانه به بنزین علاوه بر ایجاد معضلات فراوانی چون مصرف بی رویه، قاچاق و ناکارآمدی بازار، از اصلی ترین هدف خود مبنی بر حمایت از اقشار ضعیف جامعه منحرف شده و فقر (مطلق و نسبی) را تشدید کرده است. چنین رویکردی اصلاح مکانیزم قیمت گذاری فعلی را ضروری کرده است. در مطالعه حاضر، آثار اجرای سناریو پیشنهادی و افزایش قیمت تصاعدی متناسب با مصرف بنزین بر فقر (مطلق و نسبی) بررسی و با وضعیت جاری مقایسه می شود. این راهکار به صورت دو نرخی (قیمت سهمیه ای و غیر سهمیه ای) است؛ بخش سهمیه، مانند روال گذشته بوده و قیمت بنزین غیرسهمیه، به اقتضای میزان مصرف افراد با احتساب ۵ درصد مالیات به ازای هر لیتر مصرف مازاد بر سهمیه ماهانه، محاسبه می شود. بدین منظور مخارج مصرفی ۷۸۲۵۵ خانوار شهری طی دوره زمانی ۱۳۹۶-۱۳۹۹ در چارچوب مدل سیستم تقاضای تقریباً ایده آل خطی در نه گروه کالایی منتخب به تفکیک چهار طبقه مصرف ماهیانه بنزین (کمتر از ۶۰ لیتر، ۶۰ تا ۸۰ لیتر، ۸۰ تا ۱۲۰ لیتر و بیش از ۱۲۰ لیتر) با در نظر گرفتن متغیرهای جمعیت شناختی بررسی شد. کشش های قیمتی و درآمدی استخراج و معیار تغییرات جبرانی محاسبه و با فرض اجرای سناریوی پیشنهادی، اطلاعات هزینه ای خانوار شبیه سازی و فقر (مطلق و نسبی) برآورد شد. در صورت عملی شدن سناریوی مذکور، خانوارهای پرمصرف با هزینه بالاتری مواجه شده و از یارانه کمتری بهره مند می شوند که علاوه بر توزیع عادلانه یارانه و کاهش فقر از شدت مصرف کاسته می شود.

کلمات کلیدی:

اصلاح یارانه، فقر مطلق، فقر نسبی، سیستم تقاضای تقریباً ایده آل، شبیه سازی داده های خرد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1935478>

